

Handwritten text: "a l'antenne Amoyan", "J. Leclercq aristographe 4)", "Autrich", "Vienne"

ԱՐՁԱՆՅՄ

Կ Ի Ս Ա Շ Ա Ր Ա Ռ Ա Ռ Ե Ր Թ

ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԻ ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱՔ ՕՐԵՐԸ

ՔԱՆ ՓԱՐԱՑ ՈՂՋ

ՇԱՐԱՔ

Խմբագրության գրասենյակը Եգիպտոսի գրասենյակից ուղղակի կապով կապված է

Rédaction du Journal

ARCHALOUYCE

Le Caire (Egypte)

Խմբագրության ուղղում գրասենյակից կապով կապված է

Թի 408

ՍԱՀՈՒԱՆԵ ԵՏԲԸ - ԻՆՆՁ

Վերջին լուսերու գիտություն (հսկա-
բոլոմի), և կամ՝ ինչ որ նոյն է՝ մահուան,
մեռելոց յարութեան, վերջին ընդհանուր
գատասանի, երկինքի և դժոխքի վերա-
բերեալ գրութիւնք երբէք չեն գաղբիւր
ուշաքրութիւն գրաւելէ. էրիկմարդոց եւ
կանանց ստուար մեծամասնութիւն մը եր-
բեմն կը գտնեն զիրենք չափազանց հետա-
քրքրութեան, եթէ ոչ ա՛ն ու ստիպուած
մէջ, նկատմամբ իրենց վիճակին՝ երբ բաժ-
նուին այս աշխարհէն:

Ազգայ կեանքին բուն պայմաններուն
գաղտնիքը, անշուշտ, ենթադրութիւն մը
ըլլալէ անդին չեն անցնիր, թէեւ իբրև
Քրիստոնեայք՝ վստահ ենք թէ այն Աստ-
ուածութիւնը որ ունի մեր յուսոյն երաշ-
խաւորութիւնը՝ պիտի պահէ իւր սուրբ
խօսքը: Մարդ մը որ կրօնք չունի, յիշա-
ւի, արգահատելի է, սակայն չկայ աւելի
արգահատելի մէկը քան այն խեղճ վեհե-
րոտ մարդը որ կը տանջուի Նլային սոս-
կումով մը մահուանէն: Այսպիսի մէկը
ընդհանրապէս պատճառ մը ունի իւր վա-
խուս համար՝ յաճախապէս իւր խղճի
խայթիլն է որ կը տանջէ զինք: Մահուան
ստիպումը՝ պատժուելու կասկածը՝ եր-
բէք չգիտցուիր բարի, պարկեշտ, և ար-
դարութիւնը սիրող մարդու մը կողմանէ:
Ճամբորտ Քրիստոնեայ մը կը հնազանդի իւր
խղճին, և ատով կը բաւականանայ: Ուղ-
ղութեամբ ապրելը կ'ընէ մարդուն խղճը
խաղաղ և հանդարտ՝ այս կեանքին մէջ,
և անխոյժ և անտարբեր մահուան համար:

Միւս կողմանէ՝ կը գտնուին կարգ մը
մարդիկ՝ որոնց համար միտքը և նիւթը չեն
տարբերիր իրարմէ, և որոնք համար ներ-
կայ կեանքը մարդուն գիտակից գոյու-
թեան Ալլիան և Օմէլլան, սկիզբը և վար-
ճանն է: Նիւթապայտութեան փրկութիւն-
յութեան սոյն հետեւողներուն համար՝ ի-
մացականութիւնը, զգացողութիւնը, խըճ-
մտանքը, ազատ կամեցողութիւնը, և ինչ,
նիւթի յատկութիւններ են միայն, կամ՝
կազմութեան կենսական գործաւորութիւն-
ները, և կամ փոփոխելի զօրութեան մը
փոփոխութիւնները: Եթէ ներքին գիտակ-
ցութեան երեւոյթները վերածուին նիւթի
և զօրութեան փոփոխութիւններուն, այ-
սինքն՝ եթէ անոնք վերջապէս վերադարձին
չարժան մի ձեւին, ան ատեն բոլոր վըճ-
ուական և հարկաւոր ճշմարտութիւնը ան-
կարելի կ'ըլլայ, պարտքը չունենար բա-
ցարձակ պարտաւորութիւն մը, խղճմտանքը
կեղծիք մը, ներքին գիտակցութիւնը պատ-
րանք մը, և ազատ կամեցողութիւնը անտե-
ղի բան մը կ'ըլլայ: Այսպէս՝ բոլոր ճշմար-
տութիւնը և պարտականութիւնը, բոլոր
առաքինութիւնը և յոյսը, բոլոր բարոյա-
կանութիւնը և կրօնքը պիտի լուծուէր և
պիտի լքանուէր: Մեզ կը թուի թէ՛ բա-
ցատրել նիւթը մտքի միջոցաւ, և զօրու-
թիւնը և կարգը և կանոնը իմացականու-

թեան և կամքի միջոցաւ՝ պատշաճ և բա-
նաւոր է, բայց բացառել միտքը, կամ-
քը, ներքին գիտակցութիւնը իբրև մէջ
մէկ ձեւեր նիւթի, կամ զօրութեան՝ ան-
հեթեթ և անտեղի է: Ուղմտութիւնը կը
համաձայնի առաջին ենթադրութեան հետ,
և չկրնար համաձայնիլ երկրորդին հետ:
Ճանչցուած է թէ մարդու հոգին միմիայն
է ազատ և ինքնիշխան պատճառը՝ նիւթը
ճանչցուած չէ այսպէս, ատկա ճանչցուած
է ըլլալ իբրև միջնորդ զօրութեան, և
զօրութիւնը ճանչցուած է ըլլալ միշտ ցըր-
ուածի ընթացքին մէջ: Իմացականութիւնը
ընդունուած է ըլլալ կարգ և կանոնի և
կազմակերպութեան բուն պատճառը, կազ-
մակերպութիւնը՝ կարելի չէ ըմբռնել թէ՛
իմացականութեան բուն պատճառն է:

Երբ կը հասնինք քաջախոհութեան հա-
սակին՝ կը զգանք ամէն տեղ երկու՝ իրա-
բու հետ սերտիւ կապուած սակայն միշտ
իրարմէ որոշ և անշատ՝ երեւոյթներու զա-
սակարգերուն գոյութիւնը՝ մտածութեան,
զգացողութեան, և կամ գոյութիւնը մէկ
կողմէն, և տարածուած անշարժութեան,
և ինչ գոյութիւնը միւս կողմէն: Այսպի-
սինք վերլուծել զանոնք որքան որ կըր-
նանք, երբէք չենք կրնար վերածել
մէկը միւսին: Մէկ գասակարգը կողմանք
ճանչնալու ներքին գիտակցութեան միջո-
ցաւ, իսկ միւսը՝ մեր զգայարանաց միջո-
ցաւ, և մէկուն գոյութիւնը գիտենք այն-
քան ուղղակի կերպիւ և այնքան ստուգու-
թեամբ՝ որքան միւսինը: և որովհետեւ ան-
կարող ենք վերածել մէկը միւսին, մէկ
գասակարգը կը վերագրենք էութեան մը
զոր կ'անուանենք հոգի, իսկ միւս գասա-
կարգը կը վերագրենք գոյացութեան մը
զոր կ'անուանենք նիւթ:

Ի՞նչ հոգին անմահ է, և հետեւաբար
կը շարունակէ իւր գոյութիւնը մահուանէ
ետքը՝ յայտնի է հետեւեալ լու գիտցուած
փաստերէն:

Թէեւ ո եւ է արարածի մը շարունա-
կական գոյութիւնը պէտք է կախում ու-
նենայ մի միայն ատոր Արարչին կամքէն,
այսու ամենայնիւ՝ այդ կամքը կրնայ մեզ
ճանօթացուիլ՝ կամ ուղղակի յայտնու-
թիւնով մը, և կամ եզրակացուիլ՝ ո եւ է
մասնաւոր դէպքի մը մէջ՝ վերաբանական
կամ համեմատական առարկութեամբ այն
դէպքերէն՝ որոնց մէջ իր արարչները գիտ-
ցուած են: Այս վերաբերական փաստը կամ
առարկութիւնը որոշապէս և վճռական կեր-
պիւ կը յարմարի այն կարծիքին թէ՛ հո-
գեւոր էութիւն մը, իբրև այսպիսի բան
մը, անմահ է: Մեր բոլոր փորձառութեանց
ընթացքին մէջ անկարող ենք տեղեկանալ
թէ՛ ո եւ է ոչնչացման պարագայ մը տեղի
կունենայ նիւթի հիւլէններէն այսինքն՝ նիւ-
թէն իբրև այսպէս: Նիւթեղէն մարմն-
ները, գործարանաւոր կամ քիմիականա-
պէս բազաբեալ, կամ պարզապէս մեքե-
նական հաւաքումներ, կը տեսնենք թէ՛
անընդհատ գոյութեան կողման, և ապա
կ'անհետանան, սակայն առանց ոչնչացու-
մի ենթարկուելու իրենց տարրական մա-

տանցը մէջ, այլ միայն իբրև արդիւնք կազ-
մալուծման այդ մասերուն իրարու հետ
առժամապէս ունեցած առնչութիւնէն և յա-
րաբերութիւնէն: Հոգին, սակայն, պարզ և
առանձին է, և հետեւաբար՝ անընդունակ
մասերու այդ կազմալուծման՝ որուն են-
թակայ են նիւթական մարմինները: Հե-
տեւաբար՝ կ'ընդակացնենք թէ հոգին երբ
անմահ են քանի որ անոնք անընդունակ
են մահուան այն մի միայն ձեւին որու
մասին ունինք ո եւ է ծանօթութիւն մը:

ՏՕՔԹ. Ս. Վ. ԵՆԵՎԻԷԼԵԱՆ
(Մնացեալը յաջորդ քառով)

ԿԵՍ ԳՅԵՇԵՐԻՆ

Մինչդեռ անդին, հոգին երբ խաղաղիկ,
կը մտնեն յոյսերու մէջ սիրունակ,
ես դեռ արթուն, մութին՝ սուգին պէս լըռիկ,
կէս գիշերին կը հետեւիմ, միս մինակ:

Ես խոսիմք մը՝ ես ալ վիշտ մը տրտմաս
ուէր,
կէս գիշերին, կը փնտրեմ, խօսերու՝
Սիրոյս խորը, սխուր, մըթին, գաղվաւեր,
նորը՝ աւաղ, զրուած կորած յոյսերուս:

Ես դեռ արթուն, նօճիկներէն թափփրիւմ,
Սեւ մուլ մը, կը թափառիմ խօզազին,
Մինչ հեռուէն խուլ զօղանջներ երկիւղած,
Ալ ինձ կ'երգեն երգը՝ սիրոյս ուրախին:

ԱՐՏԱՇԷՍ ՄՄՐԵԱՆ
22 Ապրիլ 1903

2 Ի Մ Ն Ս Ց

Աբրահամ Այվազեանին պէս ամեն տարի
երուսաղէմ աւետի գագոց չի մնաց:

Գէթ իրենց պակասութիւնները նկատի
առնելով՝ արձարաններուն մէջ ուրիշները չի
բամբասող, որչափ մարդ չի մնաց:

Ազգաբնակիցներուն յաճախակի յա-
րուցած աղմուկներէն, մեր խեղճ առաջնորդին
խելապատակին մէջ խելք չի մնաց:

Ազգային ժողովներու մէջ հայերէն լեզուն
հասկցող ժողովական այ չի մնաց:

Երուսաղէմայ միաբանութեան մէջ՝ իրա-
բու ֆօթիք չի քաշող միաբան չի մնաց:

Աղեքսանդրիա հրատարակուող «Փրինկ»
օրաթերթին հետեւը պիտի չի մնաց:

Մօսայի ետեւէն չի վազող կին մը իսկ չի
մնաց:

Իրենց թեմերը խղճի մտքը կառավարող
անշահախնդիր թեմական մը չի մնաց:

Գոնէ մի քանի մեթր տանթէլ գողնալով
բաւականացող, խղճամիտ մօսխար չի մնաց:

Անցեալները հորեզանի վրայ փայլող
խմբագիրներու հաւաքածոյին, նշոյլը անգամ
չի մնաց, (Մ. Խ. աստուած նորէն տայ նորէն
խնայցնել):

Ազգին կալուածները ու եկամուտները ի-
րեն հաւոյն չի շահագործող ժողովական չի
մնաց:

Սուտանցի վիճակներուն նմանելու համար,
վզերուն գոնէ ճիղ մը պունճուիլ չանցունող
կին չի մնաց:

Անշահախնդիր բարեկամութիւն չի մնաց:
Հին բարի ժամանակներուն պէս ձրի խոս-
տովանաճար չի մնաց:

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
Ծ. ՊՈՊՈՍԵԱՆ

Դրամ պարտեցող հոմակները
պէտք է սեղիկ կեանքով կոտորել

H. TROSSIAN
Direct. - propr. du journal Arménien
ARCHALOUYCE
LE CAIRE (EGYPTE)

ԱԶԳԱՐԱՐԹԻԻԿ
Կանխիկ վճարելի են:

Մարմինային մէջ բարաւոր թաղուելու
տեղ չի մնաց:
Գոնիքին մէջ կղերականները շատնալուն
պատճառաւ աշխարհականներուն ա՛լ տեղ չի
մնաց:
Սեղաբ Օտապալանին պէս ալ շոշոր
ազգասէր չի մնաց:
ԱՅՐԻՔԻՆ

ԱՆԿՈՂՄՆԱԿԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԹԻԸ

Ծանօթ ամերիկացի հայաստան գրող Գրիգոր
Օր. Ալիս Սթոն Պէքուէլ հետեւեալը զրկած է
հայ թերթերուն ի հրատարակութիւն:

«Վերջերս հայերու կողմէն իրարու վրայ
իզործ գրուած քաղաքական սպանութիւնները
Հայ ժողովրդեան բոլոր բարեկամներուն ցաւի
առիթ եղած են: Ես մը Ամերիկացիներ ան-
միջապէս ըսին թէ այս բաները կը ցուցնեն թէ
Հայերն անյարժար են ինքնավարութեան: Այս
եղբայրացիութիւնը արդարաւոր չէ, որովհետեւ
ամեն ազգաց մէջ ալ եղեռնագործութիւններ կը
պատահին, և ամբողջ ժողովուրդ մը քանի մը
անհատներու արարքին պատասխանատու ճանչ-
նալ ուղիղ չէ և սակայն հասարակութեան զա-
տելու կերպն այս է:

«Ստորագրեալքս Հայ կուսակցութեանց ո՛ր
եւ է մէկուն հետ կապակցութիւններ չունենք սա-
կայն իբր կուսակցութիւններէ զուր եղող ան-
կումակայ անհատներ, և Հայ ժողովրդեան բա-
րեք կամեցողներ՝ Հայերու զիբար սպանելը
խտու կը գատապարտենք: Հայոց Ամերիկացի
բարեկամները համակարծիք են թէ այսպիսի մե-
թոտներ Հայ դատին միայն միտ կը հասցնեն,
և մենք կը հաւատանք թէ բոլոր ազգաց էն լու-
սամիտ գիւտնաղտներուն կարծիքն այս պիտի
ըլլայ:

«Երբ ո եւ է հարստաբարձ կրկիր ազա-
տութեան պաշտպաններն իրարու արեւն թա-
փելու ջափ կատարութեամբ իրարու հետ կրուի
կը բռնուին, այդ երկրին բարեկամաց միշտ
ցաւ, և անոր թշնամեաց զնութիւն կը պատ-
ճառեն: Հայաստան այսօր բացառութիւն մը չէ:
Այս կողմ ստորագրած են՝ Է. Հ. Բլեմէնթ,
Գոսթոն Թրէնարիֆիլի խմբագիր, Ճօրճ Թ.
Հօր՝ Մէսի կողմէն Մերակուսական, Էտուրըտ
Եվէրէթ, Հէյլ Տ. Տ. Սէմուէլ ձ Պէրով, Ալիս
Սթոն Պէքուէլ:

Տ Ի Ո Ւ Ր Պ Ա Ս Կ Ե Ր Ե Ր

Վա՛յ այն 60 տարեկան մարդուն որ,
19 տարեկան աղջկան մը հետ կ'ամուսնա-
նայ:

Վա՛յ այն աղքատ կնոջ որ գիշեր ցե-
րեկ չարաչար աշխատելով՝ բնակած տան
վարձքը տանտիրոջը խրկելու համար ան-
մուսնոյն կուտայ որ տեղը չի հասցնիր...

Վա՛յ այն տիկնոջ որ՝ իրմէ աւելի գե-
ղեցիկ սպասուէր կ'ունենայ:

Վա՛յ այն մարդուն որ՝ կինը ձգելով
նորէն ամուսնանալ կուզէ:

Վա՛յ այն մարդուն որ՝ իր խենդ սը-

զուն խելքը դուրսը գալու համար կ'ա- կ'ամուսնացնէ:

Վա՛յ այն մարդուն որ՝ բռնակալու համար անօրի բռնիկը կը դիմէ:

Վա՛յ այն մարդուն որ՝ աղէկը կար- գելու համար միջնորդ կնիւն կը դիմէ:

Վա՛յ այն կնոջ որ՝ զիջելու միջնու- ժամը 12ր ամուսնոյն բազոսի տաճարէն դառնալուն կ'սպասէ:

Վա՛յ այն մարդուն որ՝ կնոջը խօսքե- րուն համոզելով բնակած յարկին մէջ ե- րիտասարդ պիտեալ իրաւնի կը դիմէ:

Վա՛յ այն զարգացեալ կնոջ որ՝ իր սոգէտ ու տրամար ամուսնոյն բերնէն ելած ան- ճառնի ու անհամ խօսքերը մտիկ կ'ընէ:

Վա՛յ այն քահանային որ, քարոզչու- թիւն, դասատուութիւն, ու ճրի մեռել թաղելով և երբեմն գրպանէն ալ ծախ- սելով հանդերձ, ջնջին ամուսնուցի մը կ'ըն- դունի:

Վա՛յ այն գրագէտ ուսուցիչ պատուա- կան դասին որ, թշուառութեան դէմ ազ- ցին օգտին համար շարադար մաքառելէ մերձը կը նահապետակօժի բաց... թաղու- մը... շատ փառաւոր... ծաղիկփունջե- րով... լալիան դամբանականներով... և արտասուական աչքերով ճանապարհը պան- ծաղիկը երգելով սեփ սեւ հողին կը յանձ- նուի այդ բազմախառ թանկագին մարդուն անարատ մարմինը:

Վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ որ, տյապէս կը տեսնեմ, և այսպէս ալ... կը գրեմ...:

ՍԱՐԳԻՍ ՓԱՔԱՋԵԱՆ Կնոջն

Ա.Ջ.Գ.Ա.ՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՆ

ՄԻԹԻՆԿԸ

Ազգաս Բեմի 22րդ. թիւին մէջ կը կար- գանք թէ՛ անցեալ կիրակի Գահիրէի եկե- ղեցիին մէջ միթիւնի մը տեղի ունեցած է ինքերկայութեան 500 էն աւելի անձերու, բողոքելու համար Ռուսիոյ Զարին ուրազին դէմ, որով հայոց եկեղեցական կալուած- ները կը գրաւէ:

Միթիւնիկն նախագահած է կը գրէ Ա. զաս Բեմ, Գեր. Առաջնորդը, որ յանուն նոյն Ռուսի միթիւնիկն հետեւեալ հնազա- րը ուղղած է Վե՛ջ. ԿԱՌՈՂԻԿՈՍԻՆ:

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐՇԱԼՈՍՍԻ

(15)

ՍԵՒ ԱԴԱՍԱՆԴԸ

Հեղինակ ՔԵՒՍԱՆ

ՄԱՍՆ ԱՊԱՆԻՆ

Ը.

ՅՈՒՍԱՅՍԵ

Հա՛մբի փողոցներուն մէջ ուր ժողովուրդը ա՛յնչափ գործունեայ և զուարթարար է, կը շրջագայէր Մարտիոյ յետոյ զգոյի նաւահան- գիտար ուղղուեցաւ, և հոն՝ նաւերու տես- քանները, անոնց բնաւորութիւնը, ուղեւորնե- րուն երթ ու գարծը, վարկեան մը հոնոյս պատճառեցին իրեն, յիշելով միանգամայն որ օր մը Իզապէլ ալ Հա՛մբի նաւահանգիստը եկած էր եւ ինք ու Ֆերնան անոր հետեւած էին Վրացա- ման այդ տասն եւ հինգ օրերուն մէջ Մարտիոյ

եղիպոսի հայ գաղարքը վստահ ըլ- լալով թէ՛ աչքային կայուններու խեղ- րոյն մեջ աշխարհ պիտի պաշտպանէ (հայ) եկեղեցիին դարաւոր իրաւունքները, կը խեղդէ որ ընդունի իր անկասկածի յարգանքները ու իրացումները:

Ազգաս Բեմի այս տողերը կարգաւ ա- տեն, պատահաբար ձեռքի տակ ունեցանք նաև Գահիրէի Առաջնորդարանին կողմէ այդ միեւնոյն միթիւնիկն համար հրատարակ հան- ուած պաշտօնական յայտարարութիւն մըն ալ, որով հրատարակ կը կարգաւորուէր Գահիրէի հայութեան հետեւեալ կերպով.

«Ռուսիոյ հայ եկեղեցեաց կալուածա- կան ծանօթ և յայտ ծանրակշիռ խնդրին համար՝ օգտակար և կարևոր դատուած է որ Եկեղեցոսի հայ ժողովուրդն ալ հաւա- քական խնդրագիր մը մատուցանէ ԱՌՎԵ- ՀԱՔԱՍ ԿԱՅՄՐԻ ՌՈՒՍՈՒՆՈՅ ևն. »

Պաշտօնական յայտարարութեան այս մէկ երկու տողերը միայն կարգաւորով, շատ դո՛չ մնացին որ՝ նոյն օրը ո՛չ Առաջնոր- դարանը (Իմա՛ Արքեպիսկոպիտ) մեզի լուր զըր- կել հասած է այդ մասին և ոչ ալ մեզմէ մէկը վերաբացած է այդ միթիւնիկն ներկայ- դատուելու: Ռուսիոյ հետեւ թէ՛ ըստ այդ պաշ- տօնական յայտարարութեան իմաստին, ուղ- ղակի ԱՌՎԵՀԱՔԱՍ ԿԱՅՄՐԻ ՌՈՒՍՈՒՆՈՅ հա- լաքական խնդրագիր մը զրկուելուն համա- միտ գտնուելինք, ուրացած պիտի ըլլայինք Ս. Եկեղեցոսի կաթողիկոսութեան դոյութիւ- նը, և Ն. Ս. Օծու թեան Վեհափառ Հայրապե- տին անձեռնադրելի իրաւաստութիւնները: Իսկ այս ահագին վնասներուն դէմ մեր ձեռք բերած օգուտը պիտի ըլլար, այդ- մտքով և այդ ծրագրով ճամբայ ելլող ձա- լաւէր միթիւնիկներուն հետեւած ըլլալու սխալէն յառաջ եկած սե արտօք:

ԱՐՇԱԼՈՍԻՆ

Այնքան դժբախտ մեզի կը գրեն թէ՛ ա՛ցեալ կիրակի օր, եկեղեցոյ աւարտու- մէն վերջ միթիւնիկ մը տեղի ունեցած է, Ռուս կառավարութեան կողմէ եկեղեցա- կան կալուածներու գրաւմանը դէմ բողո- քելու նպատակաւ:

Ատենախօսած են Տիարք Յ. Պեքար- եան, Մ. Տամատեան, Պեղիբեան, և յու- զիչ շեշտելով բացարձակ են ներկաներուն՝ օրհասական տաղանայը:

Միթիւնիկն արդիւնքը եղած է հեռա- գիր մը ուղղել Վե՛ջ Հայրապետին:

ՏԻՌՈՒՆԻ

Յուօք որով կը լսենք թէ՛ Գահիրէի Գալուսեան Ազգային Վարժարանի ուսուց- լու հիններէն Օր. Երմանէ Մկրտիչեան, որ վարժարանի արձակուրդին օգտուել ուղե- լով օգափութեան թեան դացած էր Աղէքսան- դրիա, հիւանդանոցին մէջ մեռած է և անց-

եալ շարժով օրը կատարուած է թաղման արարողութիւնը:

Օրինորդ Երմանէ լու դաստիարակուած էր և շատ փայլուն ապագայ մը կը խոստա- նար, եթէ մահուան անողորմելի ճիւղանե- րուն տակ չիջնար այսչափ շուտ:

Օրինորդ Մկրտիչեան իր շրջանը աւար- տելէ վերջ Իսկիւտարի Մէղպուրեան վար- ժարանին մէջ, Գահիրէ եկած էր իր ծնո- ղաց ըով. և կարծենք՝ 1894-95 թուական- ներուն էր որ իր ուսման ծրարը յարե- ցնելու համար Զարիցերիոյ Լոզան քաղաքը մեկնեցաւ, ուրկէ վերադարձաւ մտային բաւական կարեւոր միթերքով մը:

Օրինորդ Երմանէ Մկրտիչեանի, որ այ- ժմ հոգաբարձ մ'է այլ ևս, ապագայ ծը- րագիրներուն և գաղափարներուն եթէ ան- ձամբ ծանօթ չ'ընէինք, թերեւս նաւազ վիշտ պիտի պատճառէր մեզի անոր այս վաղահաս մահը:

Մեր ցաւակցութիւնները ուրեմն հան- դուցելոյն մօրը. քրոջը, եղբորը, քեռայ- րին և իր մահը օղբացող բոլոր աղբական- ներուն և բարեկամներուն:

Կը լսենք թէ՛ Պատ. Խնամակալու- թեան Ատենապետը, Ն. Վեհափառ Ար- ղաւաճ Բաշա Բարիթոզ, Օր. Մկրտիչեանի թաղման օրը ընկերացած է դադաղին մի- չեւ դերեղանատուրը:

Երբ Ն. Վեհափառ Ռուսիոյ մտաւորական կա- թողութիւնները այսպիսի գնահատել զիտէ, ալ չենք հասկնար թէ՛ մեր ազգին գլուխը գտնուողներէն դեռ ինչքո՞ւ ունինք պա- հանջելու որ մերք ալ զանոնք դնահատել զիտանք:

Այս մասն ալ Աղէքսանդրիոյ Բոժոժ իկին խորհրդածութեանց պէտք է թաղուլ:

ՏՐ. ԹԱՄԱՐՅՈՅ

Գահիրէ նոր հաստատուած Հայ Բժիշկ- ներէն Տր. Ս. Թահմիզօթ անցեալ շարժու- յանկարծակի մեռաւ, իր վրայ արդէն բոյն դրած հիւանդութեան մը հետեւանք:

Հանգուցեալ Տօքթօրը իրեններէն մի- այն բոլոր ունէր իր մահուան անկողնոյն ըով-Օր. Նարկիզ Թահմիզօթ - որ Պօլսոյ ա- ղէտալի դէպքերէն ի վեր Պուլկարիա և անկէ Եգիպտոս միասին ճարտարած էր լու- նամուլու համար իր սիրելի եղբայրը, և այ- սօր ցաւալի է ըսել անոր դառնալէտ մահը կողբայ պանդխտութեան մէջ:

ՄԻՄՈՆԱՔ

Արքայադէպի Հիւրիզիոյ տարեշրջանը Օգոստոս 1ին սկսուած է և դեռ քիչերը ի- րենց բաժանորդագիրը զրկելու հաճած են: Առանձին զիմուսներ ընկու համար ժամանակ չունինք: Թերթին կանոնաւոր

Օրը զեղեցիկ էր՝ երկինքը մոռնող ամ- պի հետք մը անգամ չ'կար՝ միայն շատ ցուրտ կ'ընէր: Այնքը այնչափ վճիռ էր, որ մարդ հորիզոնին ամէն կէտերուն վրայ շատ հեռու- էն կարող էր զանազանի զգոյի նաւահան- գիտար համակիտող նաւերն ու ստապատուար- ները եւ միւս կողմանէ ծովին հանգարտութե- նէն օդատելով անկէ մեկնողները: Մարտիոյ իր մօտը դառնող նաւահանգստի լայն անցքէն, ամէն ուղղութեան վրայ յառաջանալը կը դի- տէր անոնց՝ որոնք ստակաւ առ սակաւ այն- չափ կը պոպկոպային: մինչև որ զիտողին աչ- քին ուրիշ բան չէր երեւար այլ ևս, այլ մի- այն շողոմանէրէն բարձրացող սիւնակալեւ ծուխը, և առաջատանաւերու հարթակայները, օրգապէլ այնչափ կը սիրէր այս տեսա- րանը, կ'ըսէր Մարտիոյ իւրովիս:

Մարտիոյ հասալով, մասնաւոր ուշու- դութեամբ մը իր նախաձեռնող ուղղեց հորիզո- նին ա՛յն կէտին վրայ, ուր երկինքը և ծովը իրարու կը միախառնուէին ամբողջ կապոյտ գիծով մը: Հոն՝ նաւերը ուրիշ բան չէին, բայց ինքն փոքրիկ կէտեր՝ որ քիչ յետոյ յանկարծ բողբոլին կ'անհետանային:

Մարտիոյ կէս օրին յետոյ՝ զրեթէ ամբող- ջովին, ակնասլի ծովը գիտելով անցուց. եւ երբ մուլը կոխել սկսաւ, հաւանազիտէն բաժ- նուելով Հալը կարգաբաժաւ և ուղղուեցաւ դէ- քստարակութիւնը ապահովելու համար Զեր բաժանորդագիրները ինքնաբերաբար փութացնելու մի՛ մոռնաք:

հրատարակութիւնը ապահովելու համար Զեր բաժանորդագիրները ինքնաբերաբար փութացնելու մի՛ մոռնաք:

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Որչափ մեր բարեգործութեանց սահ- մանները ընդարձակ ընենք՝ այնչափ պէտ- քը կայ անոր: Հայ ազգին կարող անհաս- ները պէտք է որ միշտ բաց պահեն իրենց քսակին բերանը, մանաւանդ այս վերջին տարիներուն համար:

Եթէ կուզենք մեր բարութեան և ա- ռարիւթեան գեղեցիկ օրինակները տալ, առիթները ներկայանալու պահուն պէտք է ամենէն անո՞ք մեր արձանագրելու մեր անունը բարեգործութեանց ցուցակին մէջ:

Ներկայ պարագաներուն մէջ մանաւանդ բաւական չեն աղբատնայնամիտութեան օր- սահմանները, անոնք մէկ անձի ներ- կան միայն փրկելու համար 50էն 100 զուլի դուժարէ մը աւելի չեն կրնար տարաբար, այս պարագան անհիշատելի անցնելու չէ:

Վերջերս, իր բողբոլէն հալածուած աղբային մը պէտքը կ'ըզգայ իր արիւնա- կիցներուն դժբախտները և երկու բարեւեր աղբայինները ալ՝ այդ պէտքը տեսած և ի- րենց աշակցութիւնը նուիրել որոշած են յիշտալ բողբոլաւորին: Երբ անոնք մե- ղի գիծին, չ'մոռնանք մեր տառապանե- նութեամբը քաջալերել իրենց անձնուէր լանքերը:

Տիար Մկրտիչ Փոփոզեան և Բազա- րատ Եօրտամեան, իրենց վրայ տած են զժբարդ աղբայինոյ մը վշտերը անձրեւոյ հոգը, բայց անոնց աշխատութիւնը մեր նուերներուն միանալով եւեթ կրնայ ար- զունաւոր ըլլալ:

Մն, ուրեմն, տեսնենք թէ՛ մերա- լայն պիտի կրնայ նուիրատուներու կու- ցուցակ մը հրատարակել, և միթիւնուած տեսնել աղբային մը, որ երբեմն առաջի- նը եղած է իրեն նմաններուն նիւթապէս և բարոյապէս օգնելու գործոց մէջ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՆ

ՄԻՋԱՊԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Երեկ երեկոյ Ռուսիոյ Գահիրէի Մի- ջապային Գործակցական ընկերութեան առաջին Ընդհ. Ժողովը տեղի ունեցաւ: Անդամներէն 44 հոգի - երեք հայ մի- այն ներկայ էին և օրակարգին համաձայն արագրեալ կանոնադրել ընկերցման տըր- ուեղէ յետոյ՝ Գործադիր Վարչութեան մը ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ:

Երեկ երեկոյ Ռուսիոյ Գահիրէի Մի- ջապային Գործակցական ընկերութեան առաջին Ընդհ. Ժողովը տեղի ունեցաւ: Անդամներէն 44 հոգի - երեք հայ մի- այն ներկայ էին և օրակարգին համաձայն արագրեալ կանոնադրել ընկերցման տըր- ուեղէ յետոյ՝ Գործադիր Վարչութեան մը ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ:

Երեկ երեկոյ Ռուսիոյ Գահիրէի Մի- ջապային Գործակցական ընկերութեան առաջին Ընդհ. Ժողովը տեղի ունեցաւ: Անդամներէն 44 հոգի - երեք հայ մի- այն ներկայ էին և օրակարգին համաձայն արագրեալ կանոնադրել ընկերցման տըր- ուեղէ յետոյ՝ Գործադիր Վարչութեան մը ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ:

Երեկ երեկոյ Ռուսիոյ Գահիրէի Մի- ջապային Գործակցական ընկերութեան առաջին Ընդհ. Ժողովը տեղի ունեցաւ: Անդամներէն 44 հոգի - երեք հայ մի- այն ներկայ էին և օրակարգին համաձայն արագրեալ կանոնադրել ընկերցման տըր- ուեղէ յետոյ՝ Գործադիր Վարչութեան մը ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ:

